

BEZINNING - VORMING - VIEREN

IN STILTE EN HOOP ZAL JULLIE STERKTE ZIJN

JARVERSLAG 2015

Jaarverslag 20 15

onder auspiciën van het bestuur van de Nederlandse provincie van de Orde van O.L.V. van de Berg Karmel

“De Karmel blijft doorheen de jaren dezelfde door voortdurend te veranderen.”

Maria Segizo

Inhoud

Voorwoord voorzitter	02
Over Stichting Karmelkring Elia Dordrecht	02
Doelstelling	02
Verslag van het bestuur	03
Samenstelling en vergaderingen van het stichtingsbestuur	03
Activiteitschema	03
Bezinning	03
Vorming	06
Vieren	06
Brochure Bezielingsaanbod 2015-2016	06
Kringbrief	06
Verdere publiciteit en communicatie	07
Karmel-West	07
Financiën	07
Nawoord en vooruitblik	08
Datum	08
Colofon	09

Voorwoord

De stichting wil u met dit derde jaarverslag opnieuw informeren over haar activiteiten in de Drechtsteden en legt hiermee tevens verantwoording af aan het bestuur Nederlandse provincie van de Orde van Onze Lieve Vrouw van de Berg Karmel. Onder haar beschermend toezicht functioneert de stichting. Het is bemoedigend te constateren dat de activiteiten van de stichting meer en meer bekendheid krijgen. Ook van buiten de Drechtsteden mag het bestuur belangstellenden welkom heten. Het feit dat het bestuur een tweede Leerhuisgroep moest samenstellen onderstreept dit nog eens. Gesterkt daardoor treedt de stichting het jaar 2016 met optimisme en goede verwachtingen tegemoet.

Aad van Vliet - voorzitter

Over Stichting Karmelkring Elia Dordrecht

Sinds 17 mei 2013 bestaat de kring als stichting en heeft inmiddels een vaste plaats gevonden binnen de regio Drechtsteden. Zij is een Centrum voor Spiritualiteit en biedt ruimte, een thuis, voor bezinning, vorming en het vieren van de geestkracht van de Karmel. Zij wil daarmee een rustpunt zijn van inspiratie en een bron van geestelijke groei. De kring streeft naar een vitale vorm van kerk-zijn in de Drechtsteden. De activiteiten van dit jaar werden gepubliceerd op haar webpagina en in een digitale en papieren brochure 'Bezielingsaanbod 2015-2016'.

Doelstelling

Missie

Stichting Karmelkring Elia Dordrecht heeft tot doel de spiritualiteit van de Karmelorde op eigentijdse wijze vorm te geven in bezinning, vorming en vieren.

Strategische doelen

De stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door zich de spiritualiteit van de Karmel eigen te maken op een wijze die bij ieder persoonlijk past. Zij zoekt naar bezieling en zingeving in vormen die geëigend zijn voor de Karmel.

Kerdoelen

De stichting wil mogelijkheid bieden aan hen die tijd en ruimte zoeken om tot stilte te komen. Ruimte waar de mens mag zijn wie hij is en zichzelf oprecht mag aanvaarden. Een plaats om zich in zijn kwetsbaarheid te laten raken.

De stichting wil dit ondersteunen en de karmelspiritualiteit doorgeven door middel van een bezielingsaanbod. Dit aanbod is samengesteld uit drie elementen:

bezinning, vorming en vieren.

Overleg Karmel Nederland

Tweemaal per jaar wordt een overleg gehouden met het bestuur van de Nederlandse provincie van de Orde van Onze Lieve Vrouw van de Berg Karmel om verantwoording af te leggen. Gelijktijdig worden mogelijke aanpassingen en uitbreidingen van de stichtingsactiviteiten overwogen en naar vormen van samenwerking gezocht met andere groeperingen binnen de Nederlandse karmelfamilie en daarbuiten.

Verslag van het bestuur

Samenstelling en vergaderingen van het stichtingsbestuur

Sinds 13 juni 2013 bestond het bestuur uit: Aad van Vliet, voorzitter; Paul Seesink, secretaris en penningmeester en de leden Henriëtte de Goeij-van der Hijden; Wilhelmiem Lemmens; Corine Mulder-Paes en Doke Vemer-Smit en treedt pater Tjeu Timmermans o.carm. als adviseur op. Doordat Henriëtte de Goeij op 13 november 2014 uit het bestuur trad, bestond dit bij aanvang 2015 uit 5 leden. Op 30 juni 2015 zegde ook Doke Vemer haar bestuurslidmaatschap op. Het bestuur heeft daarna beide vacatures kunnen invullen. Op haar voorstel benoemde Jan Brouns o.carm. als Prior-provinciaal van de Nederlandse provincie van Karmelieten, Berry van Son op 23 juli 2015 en Peter Bokelaar op 21 december 2015, tot nieuwe bestuursleden. Berry zal zich vooral bezighouden met oecumene en diaconie en daarnaast de stichting vertegenwoordigen bij het Platform Raad van Kerken Dordrecht. Peter zal in 2016 het penningmeesterschap van Paul Seesink overnemen.

In 2015 kwam het bestuur tienmaal bijeen. Op 27 januari 2015 werd afgesproken om voortaan deze vergaderingen afwisselend te houden als een *technische*, organisatorische, voor de lopende gang van zaken en een *thematische* met een of twee onderwerpen, bedoeld om de eigen visie en oriëntatie vast te houden.

Dit jaar heeft op 25 maart in Almelo het halfjaarlijks overleg plaatsgevonden tussen het bestuur van de stichting en het dagelijks bestuur (DB) van de Nederlandse Karmel. In de loop van het jaar is besloten om dit te beperken tot een jaarlijks overleg.

Één bestuurslid van de kring, nam dit jaar deel aan een bijeenkomst van de coördinatiecommissie Centra van Spiritualiteit en één lid aan de bijeenkomst van vertegenwoordigers van de Centra voor Spiritualiteit onder leiding van de Coördinatiecommissie CvS waarvan Aad van Vliet voorzitter is.

Activiteitschema

Eind 2014 overwoog het bestuur de werkzaamheden van de stichting in één oogopslag zichtbaar te maken door middel van een schema. Dit kwam eind januari 2015 gereed en verscheen in Kringbrief 39 en in juli van dit jaar op het achterplat van de brochure Bezielingsaanbod 2015-2016 en staat derhalve ook op het achterplat van dit jaarverslag. Zie pagina 10.

Bezinning

Deze tak van Karmelkring Elia als Centrum voor Spiritualiteit omvat een aanbod van dagdelen, doorgaans 's avonds, met bezinning rond een thema, boek of film of d.m.v. expressie, onder leiding van een begeleider.

De stichting had voor het kalenderjaar 2015 14 dagdelen van bezinning gepland. Twee daarvan daarvan; *'Zingen vanuit je binnenkant'* en *'Alles is aards, alles is hemels'*, moesten helaas vervallen door gebrek aan aanmeldingen. De bijeenkomst 'Als de ziele luistert' verviel bijna doordat de inleider naar aanleiding van een storing in het Openbaar Vervoer niet op tijd aanwezig kon zijn. Dankzij twee inventieve belangstellenden kon deze laatste onder hun leiding toch en met succes, doorgang vinden.

De elf gerealiseerde bezielingsmomenten telde dit jaar een gemiddeld aantal van 25 deelnemers. Het bezoekersaantal wisselde ook dit jaar sterk per bijeenkomst en bleek opnieuw afhankelijk van thema en begeleider. Van deze bezielingsbijeenkomsten was het vooral de busreis van 21 augustus naar Noord-Brabant die het gemiddeld aantal belangstellenden omhoog bracht.

Drie momenten willen wij hier apart vermelden.

20 februari 2015

Onder belangstelling van ruim 80 bezoekers wijdde pastoor Tjeerd Visser van de Dordtse H. Theresia van Ávila-parochie, een relikwie van Titus Brandsma. Deze relikwie werd in 2012 bij het afscheid van de karmelieten door de toenmalige prior-provinciaal van de Nederlandse Karmelprovincie, Ben Wolbers, overhandigd aan Sjef Hamers van de H. Theresia van Ávila-parochie als geschenk voor de Gedachteniskapel. Na de wijding kreeg de relikwie een plaats in de kapel, de 'Dordtse cel' van Titus die in deze woelige tijd als een ark is, een vertrouwde schuilplaats voor karmelgeïnspireerde mensen. In de eucharistie gingen pastoor Visser en pater Bouke Halma voor. In zijn overweging bracht de pastoor het vierde drieluik onder de aandacht. Deze herinnerde hem aan de 'retabel', het driedelige altaarstuk, van het hoofdaltaar in de oude kerkinrichting van vóór de Reformatie. De triptiek waarop hij doelde verbeeldt Titus' als journalist en zijn drang naar vrijheid van meningsuiting. Het refereert aan de gruwelijke beelden die in onze tijd bijna dagelijks op ons tv-scherm verschijnen. Daarbij zijn vaak de journalisten slachtoffer, van wie de zoektocht naar de waarheid belangrijker is dan de drang om te leven. Titus streed tegen de ideologie van het nationaalsocialisme. Pastoor Visser: "De 'heilige zalige' karmeliet Titus Brandsma ging daar dwars tegenin; hij stond voor de waarheid." Staan wij ook voor die waarheid, blijven wij trouw blijven aan ons ooit gegeven ja-woord?

Pastoor Visser vestigde de aandacht van de aanwezigen onder meer nog op het drieluik 'Titus als karmeliet', waarbij hij wees op de bekende spreuk van Elia: 'Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum'; 'Ik heb me met volle overgave ingezet voor de Heer, de God van de hemelse machten', zoals verwoord in het bijbelboek 1 Kon. 19, 10. Titus was een diep religieuze mens. Spiritualiteit was voor hem geen abstracte theorie, maar doorleefde werkelijkheid. Hij wijdde zijn leven met volle inzet aan de studie van de spiritualiteit en de mystiek. Zijn eenvoud, eerlijke toewijding en zijn radicale inspanning voor de nood van zijn tijd waren kenmerkend voor Titus en staan nu model voor wat de Karmel bezighoudt. Pastoor Visser benadrukte die mystieke laag van Brandsma, waarbij Titus' maatschappelijk engagement geworteld bleek te zijn in Christus. Naar onze mening hoorde en zag Titus zelfs doorheen de Gezalfde. Christus was echt de Levende in zijn bestaan. Volgens de pastoor kan de Veertigdagentijd een goede gelegenheid zijn om te proberen mee te maken wat Titus Brandsma heeft ervaren. Een tijd om misschien wat afstand te doen van ons eigen ego.

De bijeenkomst werd afgesloten met het tonen van de dvd 'Titus de Musical' getoond. Dit indrukwekkende zangspel, in Oss uitgevoerd in november 2013 naar aanleiding van het 90-jarig bestaan van het Titus Brandsma Lyceum, handelde onder meer over het leven van Titus Brandsma.

28 juni 2015

Op die zondag werd de kerklocatie Emmanuel van de H. Theresia van Ávila-parochie in het Dordtse Dubbeldam gesloten. Het daar aanwezige beeldje van Titus Brandsma werd tijdens een plechtige 'Rite de Passage' overgebracht naar de Gedachteniskapel Titus Brandsma binnen de Dordtse kerklocatie De Verrezen Christus. Het is in de gang van de kapel op een wandkandelaar geplaatst welke eveneens afkomstig is van voornoemde Emmanuel-kerk.

21 augustus 2015

De Edad-toerbus met 63 belangstellenden bracht de reizigers die vrijdag eerst naar het karmelklooster in Boxmeer. Bep de Vreede en Tjeu Timmermans, ooit bewoners van het voormalige Dordtse karmelklooster Elia en andere, voormalige, pastores van de Dordtse parochies wachten hen met de bekende Karmelitaanse gastvrijheid op. Het deed veel Dordtenaren met weemoed terugdenken aan de tijd van het vroegere Dordtse karmelpastoraat. In het uit 1653 stammende karmelklooster gingen zij over eeuwen historie; de pandgangvloer dekt resten van karmelieten die het huidige convent zijn voorgegaan. In tegenstelling tot de rijke klerikale grafstenen op menig kerkhof, zijn deze

graven, typische karmelitaans, sober gemarkeerd met een van twee initialen voorziene hardstenen vloertegel. Tjeu Timmermans verhaalde over de 18 gebrandschilderde ramen, die de littekens toonden van zwaar geweld tijdens de Tweede Wereldoorlog. In de Petrusbasiliek vroeg Tjeu aandacht voor de koorbanken, de Bloedkapel met zijn reliek en de kostbare zilveren schrijn, bekend van de 'Boxmeerse Vaart'. Natuurlijk sprak pater

Tjeu, zelf glazenier, ook over de glas-sculptuur van Annemiek Punt in het front van het altaar. Het veelkleurige kunstwerk drukt verbondenheid en beweging uit. Dit, zowel onderling als naar 'boven' naar het Mysterie. Die verbondenheid is de ruimte van de ontmoeting, het naar elkaar toegewend zijn. Ruimte laat voor eigenheid; ruimte voor het tegenover; ruimte voor de ander. Het toegewend zijn naar elkaar

drukt ook eerbied en respect voor elkaar uit. In het glasobject kan ieder zijn eigen verhaal lezen. Zoals het ook is met het Mysterie, waar ieder zijn eigen relatie mee mag aangaan. Tijdens het rondzwalen speelde plotseling het orgel en klonk een Marialied op; Wendeline Wilminks vingers konden het niet laten even de toetsen te bespelen en enkele vocalisten sloten zich spontaan bij haar aan.

In Boxmeer werd de lunch gebruikt. Vandaar trok het gezelschap naar het Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven in St. Agatha voor de wissel-expositie 'Het kasteel van de ziel' Al in de entree beloofde de tentoonstelling niet alleen de oude zoetgekleurde beeldenaren van bekende niet te evenaren heiligen. Een groot schilderij van Anna Kalkman toonde Teresa van Ávila als jeugdige kloostervrouw die op ondoordringelijke wegen een turbulente wereld

tegemoet treedt. Het was het begin van een kleine overzichtelijke tentoonstelling. Teresa werd daarin getekend als een bijzondere aardse vrouw die resoluut de goede weg opging. Die haar leven in dienst stelde van de Liefde om met, zoals zij het zelf noemde: 'determinación', moedige vastberadenheid haar kloosterorde te hervormen. Zij stichtte veel nieuwe kloosters en schreef menig mystiek geschrift.

Centraal in de lange pandgang stonden de glas-in-loodramen die Anna Rijken speciaal voor het eeuwfeest heeft ontworpen en vervaardigd als eindwerkstuk van haar glazeniersopleiding aan de Vakschool Schoonhoven. Ook Anna toont zowel Teresa van Ávila, als haar tijdgenoot Johannes van het Kruis, als frisse jonge mensen die gaan op hun weg van heiliging. Over Teresa zei de jonge glaskunstenares ooit *"Ze is zo menselijk, heel gedreven, maar ook koppig en nukkig, heel down to earth. Niet zoetsappig devoot, eerder rebels, maar op een hele integere manier."* Daar in het Erfgoedcentrum bleek dat je niet heilig wordt door een 'verklaring', maar door voorbeeldige toewijding aan het Heilige. Teresa zat niet te wachten op officiële kerkelijke beeldvorming. Deze Spaanse karmelietes ging haar eigen weg, net zoals Titus Brandsma die al op twintigjarige leeftijd een bloemlezing van zelf vertaald werk van haar publiceerde.

Deze tweevoudige excursie werd bijzonder positief ervaren. Velen vroegen dan ook om iets dergelijks in het volgende seizoen te herhalen. Verder kenmerkten de bijeenkomsten rond *Literatuur en levensvragen* zich, net als vorig jaar door een groepje van 9 personen. De belangstelling voor *Speling lezen* lag dit jaar wat lager dan voorgaande jaren en kwam op een gemiddelde van 5 lezers. De avonden *Rond de Schrift* telden in doorsnee 9 deelnemers.

Vorming

De op 09 oktober 2013, begonnen maandelijkse bijeenkomsten van Leerhuis zijn dit jaar voortgezet met 9 avonden, met een deelname die steeg van 9 naar 15 personen. In de eerste helft van het jaar werd, voortgaande op de tweede helft van 2014, het boek 'Prediker' gelezen volgens de *Lectio Divina-methode* (geestelijke lezing). In het tweede halve jaar werd de brief van Paulus aan de Gelaten gelezen en overwogen. Bij Lectio Divina ligt de Schrift figuurlijk in het midden. Het zijn bijeenkomsten waar meditatie en exegese samengaan. Er wordt als het ware een gesprek gevoerd tussen de groepsleden en de Bijbel. Het is een wederkerige, dialogische activiteit. Contemplatieve avonden waarbij ook gesproken wordt tussen de deelnemers onderling.

Zoals eind 2014 al geopperd werd dit jaar een tweede groep gevormd. De belangstelling groeide en de oorspronkelijke groep dreigde te groot te worden om allen aan het woord te kunnen laten. Deze tweede groep kwam in 2015 driemaal bijeen met een gemiddelde van 07 deelnemers. Deze situatie van twee parallelle Leerhuisgroepen zal zich naar verwachting in 2016 voortzetten.

Vieren

De kring onderscheidt drie vormen zoals daar zijn:

Eliavieringen

Maandelijks op de derde woensdag houdt de kring haar Elia-viering. Het is een bijÉÉnkomen, doorgaans een woord- en gebedsviering, in karmelitaanse geest rond een thema met een of twee lezingen, een overweging, stiltemomenten, gebed, zang en muzikale begeleiding. Bijzonder is dat de deelnemers zich vrij mogen voelen om zonder enige verplichting zelf hun eigen voorbeden uit te spreken. In 2015 hield Karmelkring Elia 10 Elia-vieringen met gemiddeld 19 bezoekers.

Andere vieringen

Daaronder verstaat de kring vieringen in samenwerking met andere organisaties en vieringen die niet onder de twee eerdergenoemde categorieën vallen.

Zo vierde de kring op 15 juli 2015 het jaarlijks Karmelfeest met 91 belangstellenden. Voorganger in deze viering was Tjeu Timmermans o.carm. en pastoor Tjeerd Visser ging op uitnodiging van het kringbestuur mee voor.

Brochure Bezielingsaanbod 2015-2016

Voor het seizoen 2015-2016 werd opnieuw een bezielingsaanbod van *bezinning*, *vorming* en *vieren* samengesteld. De brochure 'In stilte en hoop zal jullie sterkte zijn' is in digitale vorm in PDF-formaat verzonden naar alle begeleiders en 316 belangstellenden. De papieren versie werd verspreid op diverse locaties in de Drechtsteden.

Kringbrief

De stichting streeft er naar om betrouwbare en actuele informatie te verstrekken aan een ieder die directe of zijdelingse belangstelling heeft voor de karmelspiritualiteit. Naast de hierboven genoemde digitale en papieren versie van de

brochure verzendt Karmelkring Elia rond de eerste dag van de maand haar digitale Kringbrief. Daarin wordt, wat uitvoeriger dan in de brochure, ingegaan op de te verwachten activiteiten op korte termijn. Verder vermeldt de Kringbrief ook enig relevant karmelnieuws en ontvangen nieuws van partners in de oecumene. Regelmatig ontvangt het secretariaat positieve reacties. De Kringbrief is in pdf-formaat ook terug te vinden op de webpagina's: 'karmelcentra.nl/dordrecht' en 'katholiekdrechtsteden.nl'

In 2015 zijn 13 Kringbrieven (37 t/m 49) verzonden.

Verdere publiciteit en communicatie

Komende activiteiten en vieringen worden in principe ook aangekondigd op 'www.dordrecht.net' en Facebook.nl. Deze media leveren vaak reacties en aanmeldingen op. De stichting krijgt ook de gelegenheid om relevante informatie te laten plaatsen in media van Derden zoals in het magazine 'Solo Dios' van de Dordtse H. Theresia van Ávila-parochie, Een enkele maal ook in

'Kerk op Dordt', het gemeenteblad van de Dordtse PKN-kerken.

Als teken van omzien naar elkaar ontvangen relaties van de stichting bij een verjaardag, jubileum, rouwmoment of dergelijke, een kringwenskaart. In 2015 zijn 25 van deze kaarten verzonden.

Voor het frankeren van briefpost en kringwenskaarten gebruikte Karmelkring Elia ook dit jaar haar persoonlijke postzegel.

Karmel-West

De stichting participeert in 'Karmel-West', een verzamelnaam van alle karmel-groeperingen in de Randstad. Onder die naam komen zij regelmatig in de Randstad bijeen. In 2015 zijn de kringen 5x bijeengekomen, waarbij eenmaal in Dordrecht toen Karmelkring Elia als gastkring optrad. Gemiddeld bezochten 9 leden van de Dordtse Karmelkring Elia die bijeenkomsten.

Financiën

De stichting vergaart inkomsten door giften en vrijwillige bijdragen van deelnemers aan de Elia-vieringen en de bezinningsbijeenkomsten in het kader van het Centrum voor Spiritualiteit. Uit deze inkomsten worden onder meer administratie-, bankkosten, drukkosten, consumpties en dergelijke betaald. Verder ontvangen de begeleiders van bezinningsbijeenkomsten en de pianist voor de Elia-vieringen een vergoeding dan wel een attentie en soms reiskosten. De financiële administratie werd gevoerd door de penningmeester van de stichting. De administratie van de Nederlandse Provincie van de Orde van Onze Lieve Vrouw van de Berg Karmel heeft de jaarrekening van 2015 in concept opgesteld. Na vaststelling van de jaarrekening door het bestuur van de stichting zal deze ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Prior Provinciaal van voornoemde orde.

Nawoord en vooruitblik

Het bestuur dankt voorbereiders, begeleiders en vrijwilligers die de bijeenkomsten in het kader van bezinning, vorming en vieren dit jaar weer hebben mogelijk gemaakt.

Door de historie loopt een rode draad van mensen die op twijfelvoeten een weg zochten naar Oorsprong en Toekomst. Het is die twijfel die ons lokt naar het Ongewetene. Twijfel wijst nieuwe wegen en leert onderscheiden. Niet voor niets gaf de Schrift ons grote twijfelaars als Prediker en Job. Zij plaatsten heel bewust onze zekerheden op losse schroeven en sporen aan tot twijfelen en nadenken. Ook de Karmel gaf ons grote twijfelaars zoals Johannes van het Kruis, Maria Petyt en Theresia van Lisieux, geestverwanten die getuigden van hun levenslang zoeken. Is het niet Elia zelf die uitdaagde zoekend de weg te gaan en ons niet op dwaalsporen te laten brengen door valse profeten en schijnheiligheid?

Twijfelen is gezond en daarom wil Karmelkring Elia Dordrecht een vindplaats zijn waar dat twijfelen, dat zoeken, geuit en gedeeld mag worden. De kring biedt de zoekende mens in de Drechtsteden een thuis waar zij zich gelijkwaardig weten. Waar zij zich aan het denken kunnen laten zetten en meelopen op de weg van dat twijfelend zoeken naar het Ongewetene. Een zoeken dat troost geeft en tegelijk prikkelt.

namens het bestuur, paul seesink, secretaris

Datum

Dordrecht, 20 december 2016

Colofon

Uitgever
Stichting Karmelkring Elia Dordrecht
Nolensweg 10 - 3317 LE DORDRECHT

Postadres
Stichting Karmelkring Elia Dordrecht
t.a.v. Paul Seesink, secretaris
Lariksstraat 22 – 3329 AK Dordrecht

Contact

078 616 02 83 – 06 22 73 21 67 - karmelkringelia@karmel.nl

Internet

www.karmelcentra.nl/dordrecht

IBAN

NL48 RBRB 0931 1476 62
t.n.v. Stichting Karmelkring Elia Dordrecht

Kamer van Koophandel

De stichting werd op 15 juli 2013 ingeschreven onder nummer 58373993
SBI-code 889991

Vormgeving en beeldmateriaal

Paul Seesink
met uitzondering van de foto op frontpagina: © Corine Mulder-Paes

Auteursrecht

Niets uit dit jaarverslag mag worden gekopieerd, vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het bestuur van de Stichting.

